

20,000 Kr. til!) Ja, ganske rigtig, men jeg tror rigtignok, at der i indværende Aar vil vise sig en langt større Dverfskrivelse, da Prisen paa Boder og Straa f. Ex. sandsynligvis vil være meget større i Aar end tidligere. Som sagt, hvis det ærede Flertal skulde ville holde strengt paa sin Udtalelse i Betænkningen, vilde det have været heldigere, om man havde indsat et større Bølsb paa Finantsloven.

Ordføreren (Bjosen): Det ærede Medlem er naturligvis ganske berettiget til at tale de Skadelidtes Sag, og der er vistnok heller Ingen, der ønsker at gaa dem for nær eller at være uretfærdig imod dem, men det ærede Medlem maa heller ikke tage os det saa ilde op, at Udvalgets Flertal siger, at „Krigsbestyrelsen neppe kan vente at faae hvilken som helst Dverfskrivelse paa denne Konto efterbevilget.“ Det forekommer mig dog vel meget, at det ærede Medlem ikke kan finde sig i en saadan Udtalelse. Interessen for de Skadelidte kan være stor, men er den aldeles ubegrændset, forekommer den mig dog en Smule overdreven. Det ærede Medlem skal forøvrigt ikke fortryde, at han ikke af dette Hensyn har modsat sig Nedsettelsen paa Kontoen til Leirøvelser paa den foreslagte Finantslov, thi den Nedsettelse, som da foregik, kom ikke disse omtalte Skadelidte til Skade. Den Nedsettelse, som blev foreslaet paa Finantsloven, gik ud paa at modsatte sig en Dvølfestur af en ganske anden Art, nemlig en Rysttur, og den vil altsaa i alt Fald komme til at ramme ganske andre Egne end dem, det ærede Medlem repræsenterer; den vedrører ikke den Forøgelse af Beskøftningerne ved Leirøvelserne, som i Aar var foreslaet til Skadeserstatninger.

Thorup: Den ærede Ordfører kan være forstikket om, at jeg har læst saavel Finantsloven som Behandlingen derover og godt veed, at man har begrundet den store Nedsettelse paa Leirkontoen dermed, at man ikke vilde have de foreslaaede Dvølfes i Ostjylland og Syd paa, men selv om man tager det ekstraordinære Bølsb fra, fastholder jeg dog, at det Bølsb, man denne Gang har givet, ikke er saa stort som det, der blev givet i 1876, og naar man siger, at der den Gang fandt store Dverfskrivelser Sted, mener jeg endnu, at Dverfskrivelserne denne Gang vilde blive større endnu. Jeg har ikke alene talt for Beboerne derovre, men jeg har ogsaa talt for, at Dvølfeserne kunne faae en saa stor Udsvævelse som muligt. (En Stemme: Hele Jylland over!) Nei, jeg har kun ment, at de ikke skulde indskrænktes til forsnæver en Plads; thi ellers bliver Opholdet i Leiren ikke synderlig andet end Opholdet i Garnison, og man kunde da lige saa godt lade Folk ligge i Garnison. Jeg er hændt baade med Garnisonslivet og Kantonnementslivet. I Leiren har jeg vel i en vis Forstand ikke været, men jeg har dog

bøst den flere Gange hvert Aar, og jeg har derved faaet den Erfaring, at Leirøvelserne, kun naar de blive drevne saaledes, som jeg før tillod mig at antyde, faae deres store Betydning for Mandstabet og for Befalingsmændene (En Stemme: De ere kostbarere end andre Dvølfes!). Ja, jeg tror dog, at hvis vi fik de større Dvølfes, f. Ex. her ved Kjøbenhavn, vilde det ærede Medlem faae at mærke, at disse vare endnu langt dyrere.

N. Jensen (Standerborg Amts 2den Valgkreds): Jeg skal ikke indlade mig videre paa det finantsielle Spørgsmaal om, hvad der bevirker Leirens Fordyrelse; men jeg tror dog at burde fremdrage et Punkt, som ikke vil være ubekendt for dem, der enten selv have deltaget i Leiren, eller som have overværet Dvølfeserne. Ved de større Dvølfes har man, som bekendt, paa sine Steber benyttet et Terrain, hvor der var temmelig frodige Kornagre, og jeg skal bemærke, at de Folk, der leve i den Tro, at man i den umiddelbare Nærhed af Hald kun har Lyng og Sand, ikke have Ret. Ved Lyngaard og Katballe og der ned efter har jeg været med til i store Bataljonskolonner at marchere i Rug lige forud for Høsten, og at den Nedtrampning af Korn, som deraf følger, maa medføre en hel Del Erstatningsudgifter, forekommer mig let fortaaelig. Jeg har ikke villet undlade at fremdrage dette Punkt, netop for ikke at blive misforstaaet.

N. P. Jensen: Naar der er henvist til Garnisonsdøvelserne, skal jeg bemærke, at disse jo i højeste Grad ere indskrænkede; Soldaterne maa ikke betrede tilsaade Marker eller Agre, men kun gaa paa saadanne Steder, hvor de ingen Skade kunne gjøre. Naar man ikke desto mindre kan faae Noget ud af disse Dvølfes, ligger det jo i denne Omstændighed, at man henlægger dem til September Maaned, hvor der i Reglen ikke er saa meget paa Markerne, som kan beskadiges. I de første Aar, der blev holdt Leir, altsaa i Aarene 1868—69—70, i alle Tilfælde gjaldt det 1868 og 69, blev der givet den indskrænkende Bestemmelse med Hensyn til de større Dvølfes, at man under disse ikke maatte betrede besaaede Marker og andet deslige. Dette kunde gaae, thi dengang fandtes der nemlig meget store Bødskræftninger, der kunde benyttes til Dvølfeserne, og der var paa disse saa høi Lyng, at denne undertiden gik op over Knæerne. Naar jeg nævner den høie Lyng, saa turde det maasse være tilladt at indskyde en Bemærkning. Da man havde den høie Lyng, behøvede man under Bivouaeringen intet Leirstraa, man kunde nemlig benytte Lyngen i Stebet for. Men Forholdene have forandret sig; Lyngen er trampet ned, og dog leveres der ikke Leirstraa ved Bivouaeringen. Der er ganske vist i Krigsministeriets Budget en Bevilling til Leirstraa m. m. Svad dette „m. m.“ er, veed jeg ikke, og det